

AB-Brüksel

Brüksel'de Bir Hafta

TÜSİAD

2022 / 41

TÜSİAD

27 Kasım 2023

BU SAYIDA:

AB - TÜRKİYE
AB – KANADA
AB – ANGOLA
YAPAY ZEKA
HİDROJEN
EKO-TASARIM
ORMANLAR

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU

İSTANBUL tusiad@tusiad.org
ANKARA ankoffice@tusiad.org
BRUSSELS bxloffice@tusiad.org
BERLIN berlinoffice@tusiad.org
LONDON londonoffice@tusiad.org
PARIS parisoffice@tusiad.org
WASHINGTON DC usoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

13, AVENUE DES GAULOIS B-1040 BRUXELLES T: +32 2 736 4047

HAZIRLAYANLAR : Dilek İştar Ateř – Dilek Aydın

AB - Türkiye

- İçişleri Bakanı Ali **Yerlikaya** ve AB Komisyonu'nun İçişlerinden Sorumlu Üyesi Ylva **Johansson** 23 Kasım'da Brüksel'de düzenlenen **Türkiye-AB Göç ve Güvenlik Yüksek Düzeyli Diyalogu** toplantısında bir araya geldi. Toplantıda Türkiye'nin AB adayı ve göç ve güvenlik alanında AB'nin önemli

ortağı konumunda olduğunun ve Türkiye – AB Vize Serbestleştirilmesi Diyalogu çerçevesindeki kriterlerin yerine getirilmesi süreci ile ilgili işbirliğinin yoğunlaştırılması iradesinin vurgulandığı belirtiliyor.

Ayrıca, vize süreçlerinin hızlandırılması yoluyla Türk vatandaşlarının seyahatlerinin kolaylaştırılması seçeneğinin araştırılması konusunda mutabık kalındığı ifade ediliyor.

Toplantı sonrası yapılan açıklamada ayrıca, düzensiz göçün önlenmesine ilişkin politika ve eylemler hakkında görüş alışverişinde bulunulduğu, terör ve örgütlü suçlarla mücadele kapsamında işbirliği ve karşılıklı çabaların artırılması konusunda uzlaşa sağlandığı, göç ve güvenlik alanlarında ortak fayda alanlarına yönelik işbirliğinin ilerletilmesi amacıyla teknik ve kıdemli memurlar düzeyinde düzenli görüşmeler gerçekleştirilmesine karar verildiği belirtiliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

- TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Murat **Özyeğin**, TÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel

Sekreteri Ebru **Dicle** ve TÜSİAD-TİSK AB Temsilcisi ve BusinessEurope Daimi Delegatesi A. Dilek **Aydın** 23-24 Kasım tarihlerinde Belçika'nın başkenti Brüksel'de düzenlenen Avrupa İş Dünyası Konfederasyonu BusinessEurope Başkanlar Konseyi toplantısına katıldı.

Başkanlar Konseyi toplantısı 2024 yılının ilk yarısında AB Dönem Başkanlığını üstlenecek olan Belçika'nın iş dünyası temsil kuruluşu Belçika İş Dünyası Federasyonu FEB'nin ev sahipliğinde düzenlendi. Toplantıda Avrupa iş dünyası temsilcileri AB Komisyonu Ekonomi ve Ticaretten Sorumlu Kıdemli Başkan Yardımcısı Valdis Dombrovskis, AB Adalet Divanı Başkanı Koen Lenaerts, Belçika Kralı Philippe Léopold Louis Marie, Belçika Başbakan Yardımcısı Paul Van Tigchelt, NATO Genel Sekreter Yardımcısı Mircea Geoană ve Europol İcra Direktörü Catherine De Bolle ile istişareler gerçekleştirildi.

Avrupa iş dünyası temsilcileri jeopolitik gelişmeler ve küresel rekabet ortamında Avrupa ekonomisinin direnç ve rekabetçiliğinin güçlendirilmesi, yatırım ortamı, ticaret gündemi, enerji geçişi, yeşil ve dijital dönüşüm konularını ele aldı. Bu çerçevede iş dünyasının beklentilerini içeren BusinessEurope Başkanlar Konseyi bildirisinde aşağıdaki önceliklere yer verildi:

- Regülasyon yükünün hafifletilmesi,
- Güvenlik ve Avrupa ekonomisinin etkinleştirilmesi hedefleri

arasında denge sağlanması,

- Yeşil Mutabakat'ın bir büyüme stratejisine dönüşebilmesi için "Sanayi Mutabakatı" ile desteklenmesi.

Ayrıca Avrupa'nın stratejik özerkliğinin ancak "açıklık" ilkesinin korunması ve geliştirilmesiyle mümkün olacağı belirtilerek, AB'nin önümüzdeki dönemde yakın ekonomik ortakları öncelikli olmak üzere işbirliklerini geliştirmesi gereği vurgulandı.

TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Murat Özyeğin BusinessEurope zirvesinde ve ikili temaslarda şu mesajları verdi: "Avrupa'nın ekonomik

direnç ve güvenliğini güçlendirmek, iklim ve net-sıfır sanayi hedeflerini hayata geçirirken rekabetçiliğimizi

pekiştirmek için hızlı ve kararlı adımlar atmamız gerekiyor. AB-Türkiye ilişkileri bu çerçevede değerlendirilmeli. Bu açıdan **AB-Türkiye Gümrük Birliği'nin güncellenmesi** müzakereleri hızla başlatılmalı. Bu güncelleme dijital, yeşil ve sosyal politikalarda sürdürülebilir kalkınma hedeflerini de kapsamalı. Avrupa entegrasyonu ve katılım çerçevesi ruhu içinde ileriye dönük bir sürecin yeniden etkinleştirilmesi, bizi ortak hedeflerimize daha da yaklaştıracaktır. Entegrasyon işbirliğini derinleştirmek üzere ulaşılabilir ortak hedefler ve zaman çizelgesi içeren somut bir yol haritasının bu vizyonla kısa zamanda sunulması ve eyleme geçilmesi öncelikli beklentimiz."

BusinessEurope'un AB hükümetleri ve kurumlarına ticaret politikaları önerilerini sunduğu "Açık Stratejik Özerklik" tutum belgesinde Türkiye-AB Gümrük Birliği'nin, yeşil ve dijital dönüşüm politikalarını da kapsayarak güncellenmesi yer alıyor.

[Ayrıntılı bilgi için](#)

AB – Kanada

- 19. AB – Kanada Zirvesi Kanada'da gerçekleştirildi. Zirve ortak açıklamasında AB ve Kanada arasında

Yeşil Mutabakat işbirliği ve dijital ortaklık başlatılmasına karar verildiği, Kanada'nın Ufuk Avrupa Programı'na katılımına ilişkin müzakerelerin sonuçlandırıldığı ve ayrıca, **kritik hammaddeler ve hidrojen** tedarik zincirleri kapsamında orta ve uzun vadeli stratejik işbirliğinin ne şekilde geliştirilebileceğine yönelik tartışma gerçekleştirildiği belirtiliyor.

Dijital inovasyon alanında AB ve Kanada şu alanlarda işbirliği yürütmeyi hedefliyor:

- Yapay zeka,
- **Kuantum** teknolojileri,
- Çevrimiçi platformların yönetimi ve sorumluluk alanları,
- Dijital beceriler,
- Dijital kimlikler ve dijital kimlik bilgileri,
- Güvenli uluslararası bağlantılılık ve siber güvenlik.

AB ve Kanada plastik kirliliğinin 2040 yılına kadar sona erdirilmesi amacıyla, uluslararası düzeyde ve yasal bağlayıcılığı olan anlaşma geliştirilmesi yönünde birlikte çalışma kararlığını teyit ediyor. **Karbon fiyatlandırma** sistemlerinin birlikte çalışabilir olması ve karbon kaçağının önlenmesi kapsamında Kanada'nın AB Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması'na uyum için çalışmaya hazır olduğu belirtiliyor ve 2024 yılında Yunanistan'da düzenlenmesi planlanan "Okyanuslarımız Konferansı" ile 2025 yılında Fransa'nın Nice kentinde düzenlenecek Birleşmiş Milletler Okyanus Konferansı süreçleriyle ilgili işbirliğinin devam edeceği belirtiliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

AB – Angola

- AB ve Angola Sürdürülebilir Yatırımların Kolaylaştırılması Anlaşması (SIFA) imzalandı. Angola ekonomisinin petrol ve doğalgaz sektörleri dışındaki alanlarda gelişimini desteklemeyi amaçlayan

anlaşma kapsamında yeşil enerji, tarım, gıda ve balıkçılık değer zincirleri, dijital inovasyon, lojistik ve kritik hammaddeler gibi konu başlıklarında Angola'ya yapılacak yatırımların desteklenmesi hedefleniyor. AB'nin Afrika kıtası ile ilişkilerini derinleştirmesi ve bölgede varlığını güçlendirmesini sağlayacak anlaşma şu alanlarda sağlanacak gelişmeler sayesinde Angola'ya yönelik dış yatırımların artmasını kolaylaştıracak:

- Yatırımla ilgili yasal çerçevenin saydamlığının artırılması ve öngörülebilirliğin güçlendirilmesi amacıyla tüm yatırım yasalarının kamuoyunun erişimine açık şekilde yayınlanması;
- Yatırımcıların tek kanaldan bilgiye erişimini sağlayacak portal oluşturulması ve kullanımının teşvik edilmesi;
- E-devlet uygulamalarının güçlendirilmesi;
- Yatırım yetkilendirme süreçlerinin sadeleştirilmesi;
- Yatırımcılar ve kamu idaresi arasındaki etkileşimin sağlanması;
- Yasal düzenlemelerle ilgili paydaş istişareleri yürütülmesi.

AB ve Angola arasındaki anlaşma ayrıca çevre, iklim ve iş yasaları kapsamında bağlayıcı unsurlar içeriyor:

- Çevre veya çalışma yasaları ve standartlarının Angola'ya daha fazla dış yatırım çekme gerekçeleriyle zayıflatılmaması;
- Paris Anlaşması dahil olmak üzere uluslararası çevre yasaları, iş hukuku düzenlemeleri ve anlaşmalarının etkin şekilde uygulanması;
- Kurumsal sosyal sorumluluk ilkeleri ve sorumlu iş uygulamalarının teşvik edilmesi.

Anlaşmanın uygulamaya konulması ile ilgili teknik yardımın Angola'ya AB tarafından sağlanacağı belirtiliyor. Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı – UNCTAD ve AB ortaklığında oluşturulan 2,8 milyon € bütçeli ortak bölgesel program kapsamında yürütülecek çalışmalar ise öncelikli ticaret ve yatırım alanlarının belirlenmesini hedefliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Yapay Zeka

- Yapay zeka start-up'ları, KOBİ'ler ve yapay zeka alanında faaliyet gösteren diğer girişimlerin "Süper bilgisayarlar" için AB düzeyinde oluşturulan kaynaklara erişimini sağlamak amacıyla AB Komisyonu ve Avrupa Yüksek Performanslı Bilgi İşlem Ortak Girişimi (EuroHPC JU) ortaklığında çalışma başlatıldı. Yapay zeka çalışmalarının gelişimini hızlandırmayı ve AB'nin küresel rekabette söz sahibi olmasını sağlamayı amaçlayan ortaklık çalışmasının şu konulara odaklanacağı belirtiliyor:

- Avrupa süper bilgisayar kapasitesinin "etik ve sorumlu" yapay zeka start-up'larının erişimine açılması ve bu start up'ların Avrupa süper bilgisayarlarını kullanarak yapay zeka modellerini eğitmelerine olanak sağlanması hedefleniyor.
- Ayrıca, AB kaynakları ile desteklenecek "AI-BOOST projesi" kapsamında yapay zeka alanında yarışma düzenlenmesi ve yarışmayı kazanan dört projeye para ödülü verilmesi planlanıyor. Kazananların geliştirdiği modellerin ve araştırma bulgularının açık kaynak lisansı altında paylaşımı öngörülüyor.

LEONARDO, LUMI ve MareNostrum5 olarak adlandırılan üç süper bilgisayarıyla AB küresel düzeyde önemli oyuncu olmayı hedefliyor. Almanya'da "Jülich Supercomputing Centre" tarafından işletilecek JUPITER'in tamamlanması sayesinde bu alanda ilerleme kaydedilmesi amaçlanıyor. Süper bilgisayarların belirli kıstasları karşılayan yapay zeka start up'larının kullanımına açılması sayesinde yapay zeka alanında küresel öncülük sağlanması hedefleniyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Hidrojen

- AB Hidrojen Haftası etkinlikleri 20-24 Kasım 2023 tarihlerinde Brüksel'de düzenlendi. Yeşil Mutabakat hedeflerinin başarılması kapsamında önemli unsurlardan biri olan hidrojeni konu alan konferansın açılışında AB Komisyonu Başkanı Ursula von der

Leyen hidrojen ekonomisinin güçlendirilmesi için şu çalışmaların yürütüldüğünü açıkladı:

- Hidrojen piyasasının büyümesini sağlamak amacıyla güçlü kamu yatırımları yapıyor. Yeni Nesil AB Toparlanma Aracı ve REPowerEU kapsamında hidrojen vadileri, hidrojen trenleri, temiz çelik fabrikaları yatırımları gerçekleştiriliyor. Onay verilen 80 hidrojen projesine 17 milyar € tutarında devlet yardımı sağlanması planlanıyor. İlk ihalesi Kasım ayında düzenlenen Hidrojen Bankası'nın ikinci ihalesinin 2024 bahar döneminde gerçekleştirilmesi planlanıyor.
- Küresel ölçekte hidrojen pazarının oluşturulması amacıyla uluslararası işbirlikleri geliştiriliyor. Halihazırda **Mısır, Kenya, Namibya** ve **Latin Amerika** ülkeleri ile imzalanan **anlaşmalar** kapsamında temiz enerji üretilmesi ve üretilen temiz enerjinin temiz hidrojene dönüştürülerek küresel ölçekte pazarlanması planlanıyor. **Brezilya**'nın Piaui eyaletinde AB'nin Küresel Geçit Programı kapsamında (2 milyar €) desteklenerek hayata geçirilecek proje kapsamında üretilen hidrojenin Hırvatistan üzerinden Güneydoğu Avrupa'ya ulaştırılması hedefleniyor. [İnternet bağlantısı için](#)

- AB Komisyonu Avrupa **Hidrojen Bankası** çalışmaları kapsamında **ilk hidrojen alım ihalesini** başlattı. İhaleye katılacak yenilenebilir hidrojen üreticilerinin, üretilen hidrojen için kilogram başına belirlenen sabit prim (azami **4,5€/kg**) desteğini dikkate alarak teklif vermesi gerekiyor. AB Komisyonu ihaleyi kazananları, en iyi teklifi verenler arasında yapılacak sıralamaya göre belirleyecek. Emisyon ticareti gelirlerinin aktarımıyla oluşturulan İnovasyon Fonu aracılığıyla sağlanacak toplam 800 milyon €'luk kaynak, ihalede en iyi teklifi veren üreticilerin önerdiği rakam ile yenilenebilir hidrojeninin piyasa fiyatı arasındaki farkın kapatılması amacıyla "destekleme ödemesi" olarak kullanılacak.

İhale sonucunda belirlenen projeler, 10 yıla kadar olan dönem içerisinde hidrojen satışlarından elde ettikleri piyasa gelirlerine ek olarak AB Komisyonu'nun belirlediği 800 milyon €'luk kaynaktan paylarına düşen "destekleme ödemesinden" yararlanacak.

AB Komisyonu Hidrojen Bankası çalışmaları kapsamında ilk defa "Hizmet Olarak İhale" mekanizmasını yürürlüğe koyuyor. Bu uygulama, ihaleye katılan ancak, İnovasyon Fonu desteğinden yararlanmak için belirlenen kıstasları karşılamayan projelerin AB ülkeleri tarafından desteklenebilmelerinin önünü açıyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Eko-Tasarım

- AB Komisyonu **ev tipi çamaşır kurutma makinelerinin** enerji tüketimini azaltmak ve olası arıza halinde kolay tamir edilebilmelerini sağlamak amacıyla 1 Temmuz 2025'ten itibaren geçerli olacak eko-tasarım ve enerji etiketleme kurallarını (C/2023/7671) açıkladı. Bu tarihten itibaren piyasaya sürülecek kurutma makinelerinin ısı pompası teknolojisine dayanan teknik çalışması gerekeceği ve üretilen yeni kurutma makineleri üzerindeki enerji etiketlerinde A-D ölçeği yerine A-G ölçeğinin kullanılacağı belirtiliyor. Ayrıca, ürünlerin kolay tamir edilebilmesini sağlamak amacıyla üreticilerin yedek parça listesi sunma zorunluluğu getiriliyor.

Yeni kıstaslar imalatçıların yüksek performanslı, enerji tasarrufunu destekleyen ve sürdürülebilirlik kriterini sağlayan cihazlar üretmesini teşvik etmeyi amaçlıyor. Yeni kıstaslara uyulması sayesinde 2040 yılına kadar olan dönemde 15

TW enerji tüketimi ve 1,7 milyon ton karbondioksit salımının önüne geçilebileceği öngörülmüyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Ormanlar

- AB Komisyonu Avrupa'daki ormanlara ilişkin kapsamlı veri tabanı oluşturulması ve ormanları gözleme kapasitesinin güçlendirilmesi amacıyla "Ormanların İzlenmesi Yasası" tasarisını sundu. İklim değişikliğinin şiddetlendirdiği kuraklık ve orman

yangınları gibi tehditlere karşı ormanların daha dirençli olmasını sağlamayı ve ayrıca, **karbon tarımı** gibi yeni iş modellerinin uygulanmasını mümkün kılmayı hedefleyen düzenlemeler içeren yönetmelik tasarisının, "bütünleşmiş orman yönetişimi" sisteminin oluşturulması amacıyla sunulan diğer yasaları tamamlayıcı nitelik taşıdığı belirtiliyor. Yönetmelik tasarisının öngördüğü düzenlemelerden bazıları:

- Yerküre Gözlem teknolojisi ve yer ölçümlerinin birleşimi yoluyla elde edilen zamanlı ve karşılaştırılabilir orman verilerinin toplanması ve paylaşılması hedefleniyor.
- Tahribe uğrayan doğanın eski haline getirilmesi ve orman felaketleri ile ilgili halihazırda üye ülkelerde mevcut olan çalışmaların gözlem verileriyle desteklenmesi sonucunda karar alma ve politika uygulama süreçlerinin veriminin artırılacağı belirtiliyor.
- Üye ülkeler arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi ve uzun vadeli orman planları oluşturulması yoluyla "bütünleşmiş orman yönetimi sistemi" kurulması öngörülüyor.
- Çok sayıda KOBİ ve yenilikçi start-up'ın faaliyet gösterdiği dijital izleme hizmetleri pazarının desteklenmesi planlanıyor. [İnternet bağlantısı için](#)

- Avrupa **Ortak Araştırma Merkezi** tarafından hazırlanan "Avrupa, Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da Orman Yangınları – 2022" raporuna göre 2022 yılı, kontrol edilemeyen yangınlar açısından 2017

yılından sonra en kötü ikinci yıl olarak değerlendiriliyor. Raporda 2022 yılında AB ülkelerinde toplam 900.000 hektarın üzerinde alanın yandığı ve yanan alanın %43'ünün AB'nin biyoçeşitlilik rezervi olan Natura 2000 tanımıyla altındaki bölgelerden oluştuğu belirtiliyor.

2022 yılında çıkan orman yangınlarının %96'sının insan kaynaklı sebeplerle ortaya çıktığı, iklim değişikliğinin yarattığı koşulların yangınların daha da ciddileşmesine yol açtığı açıklanıyor. AB Komisyonu'nun 22 Kasım'da sunduğu "Ormanların İzlenmesi Yasası" tasarisının

yürürlüğe girmesi sayesinde Avrupa'daki ormanlar hakkında eksik bilgilerin tamamlanması ve kapsamlı orman veri tabanı oluşturulması planlanıyor. [İnternet bağlantısı için](#)

***

BRÜKSEL'DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 4-5 Aralık, Adalet ve İçişleri Konseyi
- 7-8 Aralık, AB-Çin Zirvesi
- 11 Aralık, Dışişleri Konseyi
- 14 Aralık, AB-Batı Balkanlar Zirvesi
- 14-15 Aralık, AB Liderler Zirvesi

Konferanslar

- 5 Aralık, "Time for strategy: Europe 2024 – 2029 in a geopolitical world", www.epc.eu
- 6 Aralık, "Funding clean air in Europe: best practices and hurdles", www.bruegel.org
- 13 Aralık, "Belgium's priorities for the Presidency of the Council", www.epc.eu